

Od redakcji

Temat przewodni niniejszego numeru czasopisma *Paedagogia Christiana* brzmi: „Personalizm pedagogiczny a prawda”. Dla współczesnej pedagogiki – zarówno w jej wymiarze teoretycznym, jak i praktycznym – prawda jest kwestią kluczową. Uznanie istnienia prawdy obiektywnej wyznacza przestrzeń, w której mogą być sytuowane cele wychowania, oraz tworzy fundament takiego ideału wychowania, w którym wychowanek konfrontuje swój subiektywny obraz świata z prawdą zakotwiczoną w rzeczywistości przedmiotowej. Z kolei założenie subiektywizmu implikuje możliwość konstruowania zarówno przez wychowanka, jak i przez wychowawcę propozycji rzeczywistości społecznej, a następnie negocjowania ich z innymi podmiotami życia społecznego. Założenie obiektywizmu albo subiektywizmu stanowi punkt odniesienia dla rozumienia takich kategorii jak dobro, wartość, norma, obowiązek, odpowiedzialność, wina. Konsekwencją wyboru jednego ze stanowisk jest zawsze sformułowanie specyficznej teorii pedagogicznej oraz wynikających z niej koncepcji wychowawczych.

Władysław Stróżewski w wydanej w 2005 roku książce *O wielkości. Szkice z filozofii człowieka* stwierdza, że „Akceptacja prawdy należy do istoty naszego doświadczenia jej i jest czymś absolutnie koniecznym: dlatego też możemy powiedzieć, iż wolność zostaje tu «zniesiona» (w Heglowskim znaczeniu tego słowa) przez konieczność” (s. 255). Wierność prawdzie jest powołaniem człowieka-osoby. Bez prawdy nie ma personalizmu i wychowania personalistycznego. Połowa zamieszczonych w bieżącym numerze tekstów dotyczy bezpośrednio problematyki prawdy w personalizmie pedagogicznym.

Stanisław Grygiel, świadek życia i nauczania św. Jana Pawła II, w tekście *Wolność jest z daru prawdy* wykazuje, że negacja Początku, jakim jest akt stworzenia, dokonana przez nowożytność, zamknęła ludziom drogę do daru prawdy, skazując ich na tragedię tzw. wolności absolutnej, która przekreśla tożsamość człowieka i wywołuje chaos niszczący małżeństwo,

rodzinę, naród, a w nich Kościół i społeczeństwo. Vittorio Possenti, pisząc o wychowaniu osoby, przypomina, że jest ono związane przede wszystkim z odkrywaniem prawdy, stanowiącej punkt odniesienia dla rozwoju sumienia. Owa prawda nie jest jednak wytwarzana przez człowieka, ale odkrywana w Bogu, jeżeli podmiot odnosi się do Niego w relacji miłości. Witold Starawski podejmuje się reinterpretacji klasycznej formuły prawdy, wskazując na trzy wymiary prawdy osoby: poznawczy – intelekt potwierdza prawdę rzeczywistości; wewnętrzny – osoba upodmiotawia prawdę, przyjmuje ją za „swoją”; moralny – prawda staje się racją czynu i czynnikiem doskonalenia osoby. Jorge Olaechea Catter ukazuje propozycję Paula Ricoeura dotyczącą relacji między prawdą a tym, co można nazwać „horyzontem eschatologicznym”. Katarzyna Olbrycht przedstawia rozważania o roli prawdy w wychowaniu osoby na przykładzie personalizmu Karola Wojtyły ze względu na ukazany w nim ścisły związek prawdy człowieczeństwa (którego istotą jest bycie osobą) z prawdą o ludzkim działaniu. Martyna Strembska-Kozieł przypomina z kolei antropologiczne źródła pedagogiki i wychowania w ujęciu Edyty Stein.

Druga część zeszytu zawiera sześć artykułów powiązanych z prawdą o rzeczywistości edukacyjnej w Polsce i na świecie. Kurt Challinor, Joan Lancaster i Richard Rymarz w swoim opracowaniu relacjonują wstępne badania nauczycieli na początkowym etapie kariery (Early Career Teachers [ECT]) w szkołach katolickich w diecezji Lismore w Australii. W kolejnym artykule Danuta Wajsprych i Ewa Przybylska relacjonują badania, których przedmiotem była percepcja (nie)sprawiedliwości społecznej przez młodych dorosłych. Tomasz Biernat pisze o potrzebie cyberpedagogiki we współczesnym świecie. Cybersrodowisko stwarza bowiem odmienną, hipertekstualną rzeczywistość wychowawczą, która jest niejawna i oddziałuje w specyficzny sposób, a cyberwychowanie przebiega inaczej niż w realnym środowisku. Renata Ernst-Milerska omawia w swym artykule ideę inkluzji jako projektu edukacyjnego, przedstawia jej aplikacje, uwarunkowania i ograniczenia na podstawie tekstów programowych Kościoła Ewangelickiego w Niemczech (EKD). Mirosław Patalon pisze o religijnych inspiracjach do działań wychowawczo-resocjalizacyjnych, wykorzystując świadectwa uczestników programów terapeutycznych misji Teen Challenge w Polsce. W ostatnim artykule Sylwia Zydek analizuje działalność opiekuńczo-wychowawczą, jaką prowadziła w okresie międzywojennym matka Urszula Ledóchowska oraz

siostry z nowo powstałego Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK (inaczej urszulanek szarych).

Czytelnikom życzymy miłej i owocnej lektury, ufając, że przeczytane teksty staną się motywacją do otwarcia się na prawdę.

Sławomir Chrost